

Temagranskning: Intern kontroll i hanteringen av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar, del 1

Gällivare kommuns revisorer

November 2023

Fredrik Birkeland, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gällivare kommun har PwC fått i uppdrag att granska den interna kontrollen avseende hanteringen av kommunens leverantörsregister. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av kommunens leverantörsregister.

Den sammanfattande bedömningen efter genomförd granskning är att kommunstyrelsen **inte** har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregistret. Vi har i granskningen noterat att det finns brister i registerhållningen av leverantörsregistret som kan innebära såväl ekonomiska som förtroendeskadliga risker för kommunen.

Bland annat har vi noterat att det finns i bluffbolag som aktiva leverantörer i leverantörsregistret, att dubletter finns upplagda, att vissa leverantörer saknar F-skatt, att leverantörerna har gått i konkurs eller ansökt om konkurs samt att momsregistreringsnummer inte alltid finns registrerat i leverantörsregistret.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Är kommunens leverantörsregister aktuellt och fullständigt?	Nej	
Är kommunens leverantörer utifrån uppställda premisser i granskningen att betrakta som seriösa och ekonomiskt stabila?	Delvis	

Rekommendationer

Utifrån bedömningen av revisionsfrågorna lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att kommunstyrelsen säkerställer en fungerande rutin för registerhållning så att leverantörsregistret är aktuellt och fullständigt.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att det finns tydliga rutiner för att spärra och avsluta oseriösa eller ekonomiskt instabila leverantörer och att inköps- och upphandlingsorganisationen känner till detta innan inköp görs.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att det finns tillräckliga kontrollmoment kopplat till F-skatt, momsregistrering, bluffbolag samt gironummer i syfte att minska risken för felaktiga utbetalningar, förtroendeskada eller förlorad avdragsrätt.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	3
Avgränsning	3
Metod	3
Granskningsresultat	5
Kommunens leverantörsregister	5
laktagelser	5
Utfall från databaserad registeranalys	5
Bedömning	7
Bedömning	7
Samlad bedömning	8
Rekommendationer	8
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	9

Inledning

Bakgrund

Inköpskostnader utgör en väsentlig del av kommunens externa kostnader. Omfattande risker finns förknippade med inköp och hantering av leverantörsfakturor. I den centrala hanteringen finns det risk för att registerhållning och hanteringen av leverantörsregistret mm inte alltid fungerar som avsett.

Då ansvaret för inköp, attest och kontering av leverantörsfakturor är decentraliserat finns en ökad risk för att kontroll av inköp och utbetalningar inte i alla delar har en tillfredsställande följsamhet till tecknade avtal. Det kan vara svårt att i alla delar upprätthålla kompetens och enhetlighet i kontrollerna.

Utifrån revisorernas löpande riskanalys för år 2023 har revisorerna beslutat att, som ett led i den årliga granskningen, genomföra en temagranskning av internkontroll i hantering av leverantörsregister/-utbetalningar.

Den första delen i granskningen (del 1) avser att genomföra en databaserad registeranalys av kommunens leverantörsregister. Den andra delen av temagranskningen avser genomgång och kartläggning av rutiner, processer och kontroller i hanteringen samt stickprov utifrån genomförd registeranalys från del 1.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att granska om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

- Är kommunens leverantörsregister aktuellt och fullständigt?
- Är kommunens leverantörer utifrån uppställda premisser i granskningen att betrakta som seriösa och ekonomiskt stabila?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Revisionskriterierna utgörs av Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §.

Avgränsning

Granskningen avgränsas till kommunstyrelsen och analys av kommunens leverantörsregister vid tidpunkten för granskningen.

Metod

Granskningen har genomförts genom en databaserad registeranalys över kommunens leverantörsregister. Med hjälp av registeranalysen har vi bland annat kontrollerat ifall de

leverantörer som kommunen använder är seriösa, inte har skulder hos Kronofogden, att de har F-skatt, inte är klassificerade som bluffbolag.

Ekonomichef har haft möjlighet att sakgranska innehållet i rapporten.

Rapporten har kvalitetssäkrats av Erik Jansen, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwC mallar för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Kommunens leverantörsregister

Revisionsfråga 1 och 2:

Är kommunens leverantörsregister aktuellt och fullständigt?

Är kommunens leverantörer utifrån uppställda premisser i granskningen att betrakta som seriösa och ekonomiskt stabila?

lakttagelser

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av Gällivare kommuns leverantörsregister per 2023-09-04. Totalt finns 14 152 unika leverantörer (baserat på leverantörsnummer i leverantörsregistret) upplagda, varav 9 540 av dessa är aktiva (ej avslutade). Totalt 171 leverantörer är spärrade. Samtliga av de spärrade leverantörerna är även avslutade.

Tabell 1. Översikt över antal leverantörer upplagda i leverantörsregistret baserat på leverantörsnummer

	I leverantörsregister	varav aktiva	varav spärrade	varav avslutade
Antal leverantörer	14 435	4 620	171	9 815
Antal unika leverantörer	14 152	4 612	171	9 540

Utfall från databaserad registeranalys

Registeranalys av leverantörsregistret

Inom ramen för den databaserade registeranalysens av kommunens leverantörsregister så har följande kontrollpunkter analyserats:

- Antal upplagda leverantörer i relation till antalet unika organisationsnummer
- Antal dubletter av organisations- och gironummer
- Antal leverantörer med inaktiva gironummer
- Antal leverantörer där momsregistreringsnummer saknas
- Antal leverantör utan F-skatt
- Antal leverantörer med skulder hos Kronofogden
- Antal registrerade blufföretag i leverantörsregister
- Antal leverantörer vars organisations- och gironummer inte kan matchas
- Antal leverantörer med osäker ekonomisk ställning
- Fullständighet (finns organisationsnummer, adress etc. inlagt i leverantörsregistret eller saknas uppgifter om leverantören?).
- Är leverantörer som kommunen inte gjort inköp från på länge spärrade eller inaktiverade?

Registeranalysen visar vidare:

- Baserat på organisationsnummer finns 4619 aktiva leverantörer upplagda varav 4157 aktiva leverantörer är unika. Det innebär att det finns 462 dubletter (det vill säga, leverantörer vars organisationsnummer förekommer två eller fler gånger i leverantörsregistret). Det kan finnas en logisk förklaring till detta, exempelvis när factoringbolag¹ används.
- För 259 upplagda leverantörer kan vi inte matcha organisationsnummer med gironummer. Det *kan* bero på att det rör factoringbolag.
- För 417 aktiva leverantörer ser vi att det finns dubbla gironummer upplagda.
- För 186 aktiva leverantörer ser vi att de har inaktiva gironummer. Att ha inaktiva gironummer i leverantörsregistret kan innebära risk för förväxling och felaktiga betalningar, säkerhetsrisker etc.
- För 425 aktiva leverantörer ser vi att de saknar registrerad F-skatt. Det bör dock noteras att det i leverantörsregistret inte bara finns företag, utan även myndigheter, andra kommuner samt föreningar. Vi har dock noterat att det finns upplagda leverantörer som är aktiebolag som saknar F-skatt. Om ett företag inte har F-skatt är det utbetalaren, dvs Gällivare kommun, som ska göra skatteavdrag och i vissa fall betala in sociala avgifter.
- För 983 aktiva leverantörer ser vi att de saknar momsregistreringsnummer². Om en leverantör saknar momsregistreringsnummer och inte uppfyller de svenska momsreglerna kan det få vissa konsekvenser, såsom förlorad avdragsrätt för köparen (kommunen) samt förtroendskada. Det kan dock finnas rimliga förklaringar, såsom att en upplagd "leverantör" är en ideell förening som inte behöver vara momsregistrerad. Vi noterar dock att många leverantörer som är aktiebolag saknar momsregistreringsnummer i kommunens leverantörsregister, vilket kan bero på att kommunen inte har lagt in detta i ekonomisystemet. Om momsregistreringsnummer saknas till följd av att det inte lagts in, försvårar det uppföljning och kontroll från kommunens sida.
- Två aktiva leverantörer är registrerade som bluffbolag enligt Svensk Handels varningslista. Dessa är inte spärrade i kommunens leverantörsregister. Köp från bluffbolag kan exempelvis innebära att kommunen riskerar att bidra till ekonomisk brottslighet, förtroendskada samt att köpta varor eller tjänster inte levereras med den kvalitet som är avtalat. Vid uppföljning med kommunen konstateras att de fakturor som inkommit till kommunen från dessa bolag har bestridits och ingen utbetalning till de två bluffbolagen har gjorts.
- 10 aktiva leverantörer har ansökt om konkurs och ytterligare 27 aktiva leverantörer har gått i konkurs. Dessa typer av leverantörer borde spärras i leverantörsregistret och det bör finnas rutiner för att uppmärksamma

---

¹ Factoring är en typ av tjänst som erbjuds av finansbolag eller banker. Denna tjänst innebär att företag säljer eller belånar sina fakturor hos finansbolag eller bank, vilket innebär att kommunen då betalar till factoringbolaget istället för direkt till leverantören.

² Ett momsregistreringsnummer är en unik kod som tilldelas företag och organisationer av Skatteverket. Det används för att identifiera de som är momsregistrerade och skyldiga att samla in och rapportera moms på varor och tjänster de säljer. Det hjälper också vid gränsöverskridande handel och momsredovisning.

beställare i kommunen på att leverantörer har ansökt om konkurs eller gått i konkurs för att undvika att inköp görs från dessa.

- 31 aktiva leverantörer (0,67 procent) har skulder hos Kronofogdemyndigheten samt 383 aktiva leverantörer (8,29 procent) har betalningsanmärkningar. Det förekommer att även stora och på marknaden välkända leverantörer har betalningsanmärkningar. Skulder hos Kronofogdemyndigheten är dock en riskindikator som beaktas i inköps- och upphandlingsprocessen.
- Vi ser att samtliga upplagda aktiva leverantörer har ett leverantörsnamn, organisationsnummer samt leverantörsnummer registrerat i leverantörsregistret. Vi ser dock att 245 aktiva leverantörer saknar adress i fältet "Adress", däremot finns postnummer och ort registrerat för samtliga aktiva leverantörer. Vidare ser vi att 98 leverantörer saknar angivet betalningsvillkor, medan övriga leverantörer har 28 dagar som betalningsvillkor registrerat.
- Vi noterar att en majoritet av de upplagda leverantörer i leverantörsregistret är avslutade, vilket indikerar att kommunen avslutar upplagda leverantörer som kommunen inte gjort inköp från på länge.

Bedömning

Är kommunens leverantörsregister aktuellt och fullständigt?

Nej

Vi noterar att samtliga upplagda aktiva leverantörer har ett leverantörsnamn, organisationsnummer samt leverantörsnummer registrerat i leverantörsregistret.

Vi ser dock att det finns brister i leverantörsregistret på så sätt att det finns upplagda dubletter, inaktiva gironummer, leverantörer som saknar F-skatt och/ eller notering om momsregistreringsnummer.

Sammantaget visar detta på att det finns brister i registerhållningen av kommunens leverantörsregister.

Bedömning

Är kommunens leverantörer utifrån uppställda premisser i granskningen att betrakta som seriösa och ekonomiskt stabila?

Delvis

Vi ser att det finns aktiva leverantörer i leverantörsregistret som gått i konkurs eller ansökt om konkurs. Vidare finns det flertalet leverantörer som har skulder hos Kronofogdemyndigheten. Vi noterar också att två aktiva leverantörer finns med på Svensk Handels varningslista över bluffbolag. Vid uppföljning med kommunen konstateras att de fakturor som inkommit till kommunen från dessa bolag har bestridits och ingen utbetalning till de två bluffbolagen har gjorts.

Sammantaget visar detta på att det finns vissa i leverantörsregistret aktiva leverantörer som inte är seriösa eller ekonomiskt stabila.

Samlad bedömning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gällivare kommun har PwC fått i uppdrag att granska den interna kontrollen avseende hanteringen av kommunens leverantörsregister. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av kommunens leverantörsregister.

Den sammanfattande bedömningen efter genomförd granskning är att kommunstyrelsen **inte** har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregistret. Vi har i granskningen noterat att det finns brister i registerhållningen av leverantörsregistret som kan innebära såväl ekonomiska som förtroendeskadliga risker för kommunen.

Bland annat har vi noterat att det finns i bluffbolag som aktiva leverantörer i leverantörsregistret, att dubletter finns upplagda, att vissa leverantörer saknar F-skatt, att leverantörerna har gått i konkurs eller ansökt om konkurs samt att momsregistreringsnummer inte alltid finns registrerat i leverantörsregistret.

Rekommendationer

Utifrån bedömningen av revisionsfrågorna lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att kommunstyrelsen säkerställer en fungerande rutin för registerhållning så att leverantörsregistret är aktuellt och fullständigt.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att det finns tydliga rutiner för att spärra och avsluta oseriösa eller ekonomiskt instabila leverantörer och att inköps- och upphandlingsorganisationen känner till detta innan inköp görs.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att det finns tillräckliga kontrollmoment kopplat till F-skatt, momsregistrering, bluffbolag samt gironummer i syfte att minska risken för felaktiga utbetalningar, förtroendeskada eller förlorad avdragsrätt.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Är kommunens leverantörsregister aktuellt och fullständig?	<p>Nej</p> <p>Vi noterar att samtliga upplagda aktiva leverantörer har ett leverantörsnamn, organisationsnummer samt leverantörsnummer registrerat i leverantörsregistret.</p> <p>Vi ser dock att det finns brister i leverantörsregistret på så sätt att det finns upplagda dubletter, inaktiva gironummer, leverantörer som saknar F-skatt och/ eller notering om momsregistreringsnummer. Sammantaget visar detta på att det finns brister i registerhållningen av kommunens leverantörsregister.</p>	
2. Är kommunens leverantörer utifrån uppställda premisser i granskningen att betrakta som seriösa och ekonomiskt stabila?	<p>Delvis</p> <p>Vi ser att det finns aktiva leverantörer i leverantörsregistret som gått i konkurs eller ansökt om konkurs. Vidare finns det flertalet leverantörer som har skulder hos Kronofogdemyndigheten.</p> <p>Vi noterar också att två aktiva leverantörer finns med på Svensk Handels varningslista över bluffbolag. Vid uppföljning med kommunen konstateras att de fakturor som inkommit till kommunen från dessa bolag har bestridits och ingen utbetalning till de två bluffbolagen har gjorts.</p> <p>Sammantaget visar detta på att det finns vissa i leverantörsregistret aktiva leverantörer som inte är seriösa eller ekonomiskt stabila.</p>	

2023-11-28

Fredrik Birkeland

Erik Jansen

Certifierad kommunal revisor

Certifierad kommunal revisor

Projektledare

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Gällivare kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2023-06-08. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Erik Theo Christoffer Jansen

Erik Jansen

2023-12-03 20:25:36 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post
IP-adress: 84.17.219.58